

EN EL CINQUANTENARI DE LES «NORMES DE CASTELLÓ»

LA jove, i ja benemèrita, institució Acció Cultural del P. V., enguany atén de manera especial dos fets: la commemoració del cinquantenari de les Normes de Castelló i l'organització de Comissions Sanchis Guarner.

Quant a la commemoració, no cal remarcar-ne la importància. La fal·lera ortogràfica-filològica ja es vella en aquest país, i darrerament ha reviscolat amb més ràbia i fecunditat que no mai: quasi sortim a neo-ortografia per any! La dèria començà a les acaballes del segle passat. La veritat és que els escriptors més seriosos, que eren els més a propats a l'autèntica consciència nacional, no havien esperat fins al 1932 per a utilitzar l'ortografia que el IEC havia sancionat el 1913. Ens hem referit als escriptors «més seriosos». La manca de seriositat, però, des de fa temps està ben assortida per aquestes contradiccions. Tanmateix —i ho lamentem de debò— els seus representants no han aportat res de trellat a les lletres valencianes. Diem que ho lamentem perquè, en qualsevol cas i malgrat una determinada ortografia, la llengua s'hagués pogut enriquir.

L'altra tasca que de manera particular porta entre mans ACPV, és la formació de Comissions Sanchis Guarner. L'objecte d'aquestes comissions és doble: promoure la presència pública i testimonial del record d'aquell valencià paradigmàtic que fou en Sanchis i, al voltant de tot açò, organitzar actes culturals.

Per al llençament de les comissions hi ha prevists no menys de 250 actes. La tasca de les comissions finirà amb l'any en curs.

Potser algú pensarà que tota aquesta campanya no és més que una faroneria pòstuma, o la pòstuma explotació d'un home que ha passat a la història, tot i encobrint tèrboles intencions.

A quin valencià d'avui cal recordar que en Sanchis Guarner, amb més d'un centenar de títols científics, específicament referits al P. V., potser ha estat el valencià de tots els temps que més ha estudiat i ha fet conèixer el seu país? Fet i fet, fins i tot els seus més acarnissats enemics no podran passar

NORMES D'ORTOGRAFIA VALENCIANA

EXCM. AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
FESTA DEL LLIBRE.-1933

d'ell si de veres volen conèixer el que ha segut i és el nostre poble.

I un home així, al seu país, ¿mereix menys record i pública presència que Cervantes o Juan Ramón Jiménez, que el doctor Fleming o Ramón i Cajal, que els generals Espartero o Mola, o que tanta altra gent colonitzadora?...

L'ARQUEBISBE I EL GOVERNADOR

NO els volem relacionar, ni comparar, a no ser de passada, per allò de què encara sona a les orelles aquella frase de «autoridades eclesiásticas, civiles y militares». Sols volem destacar que assistiren junts a Capitanía General el dia de l'arribada del nou capità general. Simplement volem dir que l'arquebisbe, actuant així, com a autoritat pública encara que no oficial

—seria anticonstitucional això?—, té un pes. L'home el va exercir ara fa just un any, en favor de l'alliberament d'En Lluís Suñer, aleshores segrestat per la ETA. Sembla una activitat caritativa i és digna d'elogi, pel fet de ser una preocupació per salvar la vida d'una persona. El que voldriem també és haver vist la mateixa actuació de condemna al succeir l'atemptat contra el difunt Sanchis Guarner i els dos atemptats contra Joan Fuster, que també té una vida i una ànima que salvar.

Al governador, si de cas ens permet aquesta manifestació del dret constitucional a l'opinió lliure, hem de dir-li que, després de les proves tan manifestades de la seua actuació il·legal en prohibir actes i imposar multes anul·lades pels tribunals, és hora ja que se'n vaja a Madrid o a una altra banda d'Espanya a continuar fent eixos serveis al partit del Govern, del qual ell és el representant màxim a la «provincia de València». En un Estat de dret, allò que els tribunals acorden és obligatori per al poder executiu, i sembla que el senyor governador no tinga prou paida la lliçó de la primera multa que ficà als del PSAN, que encara és reincident. N'estem segurs que el senyor governador que —«faltaria más!»— acata les sentències judicials dormirà tranquil. Perquè diga el que diga ara la sentència, gràcies a la seua prohibició, l'aplec del Puig no va reïxir com calia. I d'això es tractava. Encara que la justícia li haja donat ara la raó al PSAN, qui pot ficar-nos en el «túnel del temps» i retraure'ns al darrer diumenge d'octubre? Més compte, senyor governador, que ja ens costa prou de creure que vivim a un Estat democràtic per a què vosté reiteradament ens done proves en contra.

A la comparació entre governador i arquebisbe de València ix més ben parat l'arquebisbe, tanmateix de tots dos volem: de l'arquebisbe, que ho siga de tots els catòlics i no sols d'una part, i del governador, que no siga de cap valencià, almenys tal i com ho és per als del PSAN, que sembla que els té mania. Demanar-li també una mica més de coherència i de bon humor, que no s'enfada amb el senyor Guia, cap del PSAN, quan li diu en una pintada que és «governador espanyol», motiu d'una de les multes. O, de cas, no ho és d'espanyol el senyor governador de València?